

Elisabetandra rătăcită

ROMEO ȘI JULIETA de William Shakespeare • TEATRUL DE NORD din SATU MARE • Data reprezentației: 7 februarie 1999 • Regia: Peter Tömöry • Decorul: Stefan Schulz • Costumele: Judit Kóthay Dobre • Distribuția: Carol Erdős (Escalus), Ștefan Mareș (Paris), Marcel Mirea (Montague), Radu Sas (Capulet), Eusebiu Mețcaniuc (Balthasar), Pavel Bartoș (Romeo), Ioan Ardelean (Mercutio), Valentin Braniște (Marcus), Emanuel Petran (Benvolio), Adrian Matic (Tybalt), Vasile Blaga (Lorenzo), Gabriela Dorgai (Doamna Montague), Adriana Vaida (Doamna Capulet), Monica Pășcuță (Julieta), Anca Similar (Doica Julietei), Rora Demeter și Cristian Dan (Chorus); în alte roluri: Viorica Suci, Ion Tîfor, Daniela Moiscu, Valentin Braniște, Ioan Gavrița, Eusebiu Mețcaniuc, Raluca Sas Marinescu, Laura Morar, Vlad Chico, Edgar Görbe, Tamás Gombos, György Nezezon, Mihály Igl.

Peter Tömöry procedează în felul următor: ancorează întreg spectacolul de o structură etajată din lemn, vopsită într-un galben net, impetuos, așa cum și-a imaginat-o scenograful Stefan Schulz. Galbenul acesta întărit-provocator îl lasă, totuși, să se distileze în tonurile de bej-gălbui și alb ale costumelor splendide create de Judit Kóthay Dobre. Nuanțele deschise și curate se întunecă una pe alta, în chip nebănuit, istovite tocmai de rudenia lor discretă și solară. La rândul lor, formele rotunde sau longiline ale costumelor (conciuri mari, pălării ori redingote) interoghează mereu spațiul dominat de structura din lemn în unghiuri drepte.

Suntem avertizați de frumusețea "obiectului" care promite a fi (cel puțin) spectacolul lui Peter Tömöry cu *Romeo și Julieta*; și, totodată, de provocarea lecturii. Căci regizorul introduce în scenă, din prima clipă, un personaj misterios: femeia abnormă cu chipul aurit, în somptuos costum elisabetan, secundată de un Shakespeare mititel, Orfeu docil ciupind strune de *arciliato? chitarrone? lăută? lirone?* (Nu, de chitară.) Femeia rostește sau cântă sonete în scurte *intermez-zo-uri*, apare straniu, supraveghează anu-

mite momente dramatice – instaurând dominația visului asupra realității (crede cronicarul, supralicitând, desigur).

Toate premisele acestea încarcă așteptarea spectatorului, îl contrariază. Dacă se întâmplă cumva să sesizezi vadul de claritate de care se îngrijește Tömöry pentru a evoca "falnicul caliciu de floare", sau dacă observi neliniștea băiețească a lui

Romeo povestindu-și visul demi-erotizat prietenilor Mercutio și Benvolio, atunci accentele acestea erotic-onirice încălzesc încă o dată misterul lecturii. Ba, în momentul în care Mercutio glumește – poate că "te-a călcat" Regina în vis –, iar femeia imensă își face apariția în fundal, simți că spectacolul stă să explodeze. Et que la terrible femme élisabéthaine va "foutre" tout ce qu'elle prend dans son passage onirique-érotique, învăluind totul în plasma ei orgasmică și barocă.

Surpriza ne rezervă, însă, epuizarea spectacolului chiar în acest punct anunțator. De ce, Peter? Matroana cu obraz de aur nu face altceva decât să reapară cu prichindelul din când în când pentru câte un sonet, așa... pentru atmosferă, iar copiii noștri îndrăgostiți își continuă story-ul sâr-

guincios și fără farmec, plictisind foarte tare. Pe deasupra, actorii interpretează rău, spunerile lor de replici ating sonorități înspăimântătoare..., am în câteva rânduri senzația că se întrebuițează o traducere de contrabandă. Scenă cu scenă galbenul stăruitor din decor se trivializează (prin ce mai recunoști provocarea?), șandramaua de dreptunghiuri începe să te irite prin masivitatea ei oțioasă, splendoarea costumelor devine gratuită, iar melodrama veroneză trece în timbrul veșted al serialelor produse de studioul AZTECA.

Se salvează, oarecum, din aglomerația de spuneri strepezitoare de ureche (de neimaginat Adriana Vaida în Doamna Capulet, greu cu Vasile Blaga în Lorenzo sau cu Ștefan Mareș în Paris), de ipostaze dramatice serbede sau, dimpotrivă, aiuritoare (vezi Doica Julietei) câțiva interpreți, cum ar fi Ioan Ardelean în Mercutio, Adrian Matic în Tybalt, pușintel Radu Sas, Carol Erdős sau Emanuel Petran.

În fine, mă bucur să consemnez: Peter Tömöry ispitește cetățeanul sătmărean la un spectacol *Romeo și Julieta* fascinant, misterios tănuitor de abisuri în abisuri de semne și lumi... (atâta doar că spectacolul acesta se termină la nici o pătrime de timp din derularea lui).

Sebastian-Vlad Popa

Pavel Bartoș și Monica Pășcuță